

OBČIANSTVO V NEBESIACH

(Fil 3,17–4,23)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Fil 3,17–4,23; 1Kor 15,42–44; Ján 14,27; Ž 119,165; Jób 1,21; 1Tim 6,7

ÚVODNÝ TEXT

Pre nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo svojich modlitbách a prosbách. (Fil 4,6)

Tento týždeň uzavrieme naše štúdium Listu Filipanom. Sústredíme sa najmä na cenné ponaučenia a zásady pre každodenný život. Zdá sa, že mnohé z vysokých morálnych hodnôt, ktorými sa riadil apoštol Pavol, nachádzame práve v záverečných veršoch listu. Podobne ako sa Ježišovo učenie zameriava na vnútorného človeka, aj Pavol sa s nami delí o tajomstvá radostného kresťanského života.

Okolnosti a udalosti v našom živote sa až bolestivo často nevyvíjajú tak, ako by sme si predstavovali. Napriek tomu nemusíme prežívať obavy, úzkosť ani sklúčenosť. Existujú totiž zásady, ktoré nám pomôžu nájsť vnútornú silu čeliť aj náročným výzvam života. Vďaka tomu môžeme prežívať trvalý pokoj, ktorý nám môže dať iba Boh. Prítomnosť a budúcnosť sú v Jeho rukách a On nám poskytne všetko, čo potrebujeme.

A čo je najdôležitejšie, nemusíme vkladať svoje nádeje do pozemských vlád, ktoré nás pravidelne klamú. Ako kresťania sme občanmi Božieho nebeského kráľovstva. A s týmto občianstvom prichádzajú aj úžasné privilégiá. A tiež zodpovednosti.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa naposledy pozrieme do Listu Filipanom (Fil 3,17 – 4,23). Na záver svojho listu sa apoštol Pavol zameriava na čisto praktickú aplikáciu toho, o čom doteraz hovoril. Budeme tak môcť preskúmať jeho poslanstvo o tom, ako môžeme prežívať trvalý Boží pokoj a už dnes žiť na zemi ako občania Božieho kráľovstva.

- Fil 3,17–19: Dobré vzory v živote veriacich (nedeľa)
- Fil 3,20.21: Život s nádejou na vzkriesenie (pondelok)
- Fil 4,4–7: Život naplnený pokojom a radosťou (utorok)
- Fil 4,8.9: Život s novými hodnotami (streda)
- Fil 4,10–13.19: Spokojný život s dôverou v Božie zaopatrenie (štvrtok)

VZORY

¹⁷Spoločne ma napodobňujte, bratia, a všimajte si tých, čo žijú tak, ako máte príklad v nás. ¹⁸Lebo mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelia Kristovho kríža. ¹⁹Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho, slávou hanba, lebo myslia iba na to, čo je pozemské. (Fil 3,17–19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Každý z nás vníma okolo seba ľudí, ktorých obdivuje a chcel by sa im aspoň v niečom podobať. Pre deti je mimoriadne dôležité, aby mali dobré vzory. V ideálnom prípade sú to ich rodičia. Ako deti rastú a dospievajú, nachádzajú si ďalšie vzory. Niektoré súvisia s kariérou, ktorú si zvolili, alebo sa inšpirovali prečítanými životopismi. Môžu sa tiež dozvedieť, ako sa rôzne biblické postavy vyrovnávali s výzvami, a porovnať ich s vlastnými životnými skúsenosťami.

Žiaľ, dnešné sociálne (aj iné) médiá sú preplnené zlými vzormi. Sme pod neustálou palbou rôznych clickbaitov (upútavok). O našu pozornosť sa uchádzajú príbehy, ktoré podrobne opisujú pikantné problémy a chaotické životy celebrit. Pavlovi čitatelia vo Filipách, hoci samozrejme nemali k dispozícii internet, čelili podobným výzvam.

Faktom je, že svet, v ktorom Pavol žil, bol nesmierne skazený, nemravný a zlý, rovnako ako ten náš dnes. Vždy bolo – a kým nepríde koniec, tak aj bude – veľmi veľa zla. Otázka pre nás znie: Ako na to zareagujeme?

Ako Pavol v úvodnom texte (Fil 3,17–19) opisuje dobré a zlé vzory? Ako ich môžeme od seba odlišiť?

Nesmieme prehliadnuť Pavlovu lásku k tým, s ktorými nesúhlasí – plače nad nimi! Všimnime si tiež, že ich nenazýva svojimi nepriateľmi, ale „nepriateľmi Kristovho kríža“ (Fil 3,18). Pavol si uvedomoval, že ide naozaj o veľa. Veď spor bol o to, ako kríž búra bariéry a stavia nás všetkých na rovnakú úroveň, ako hriešnikov, ktorí potrebujú Spasiteľa (pozri Ef 2,11–14).

Nezabudnime ani na to, ako Pavol nabáda Filipanov, aby sa zameriavali na dobré príklady, nie na zlé. Svoju pozornosť mali upírať na tých, čo sa nechali inšpirovať práve životom Pavla a jeho spolupracovníkov. Je zaujímavé, že Pavol používa podobné slová aj vtedy, keď varuje Rimanov, aby „sa mali na pozore pred tými, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v rozpore s učením, ktoré ste sa naučili. Odvráťte sa od nich.“ (Rim 16,17) Zvodcov v Ríme charakterizuje ako tých, čo „neslúžia Kristovi, nášmu Pánovi, ale svojmu bruchu a svojimi krásnymi a lichotivými rečami zvädzajú srdcia dôverčivých ľudí“ (Rim 16,18).

APLIKÁCIA ■ Samozrejme, Ježiš je jediným dokonalým vzorom. V dejinách žilo (a aj v súčasnosti žije) mnoho ľudí, ktorí – aspoň v určitých oblastiach – môžu byť nasledovaniahodnými vzormi. Kto je tvojim vzorom? Akým vzorom si pre svoje okolie ty?

„STOJTE PEVNE V PÁNOVI“

²⁰Ale naša vlasť je v nebesiach, odkiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista. ²¹On mocou, ktorou si všetko môže podmaniť, pretvorí naše ponížené telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu. (Fil 3,20.21)

Ako Pavol v úvodnom texte (Fil 3,20.21) charakterizuje „vlasť“ („občianstvo“ Roh.) kresťanov?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Na rozdiel od nepriateľov kríža, ktorí „myslia iba na to, čo je pozemské“, a nemajú väčšieho boha ako svoje brucho (Fil 3,19), „vlasť“ kresťanov je v nebesiach a naším vládcom je sám Ježiš Kristus. Aby zdôraznil túto myšlienku, Pavol hovorí, že naše „ponížené telo“ podlieha chorobám, úpadku a smrti, a preto ho napokon Kristus premení svojou mocou, „aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu“ (Fil 3,21).

Ako nasledujúce pasáže opisujú oslávený stav?

Jób 19,25–27

Luk 24,39

1Kor 15,42–44

1Kor 15,50–54

Kol 3,4

Úplne nakoniec bude prostredníctvom Ježiša zničená smrť, „posledný nepriateľ“ (1Kor 15,26). A to je naša najväčšia nádej, najväčšie zaslúbenie, ktoré sme dostali v Ježišovi – nielen koniec smrti, ale úplne nové telo, dokonca „oslávené telo“ (Fil 3,21).

V knihe o tom, ako nájsť „spasenie“ bez Boha, ktorá dosť pochabo tvrdila, že prekonanie strachu zo smrti je vlastne „spasenie“, autor Luc Ferry pripúšťa, že kresťanstvo „nám umožňuje nielen prekonať strach zo smrti, ale aj poraziť samotnú smrť. A tým, že tak robí z hľadiska individuálnej identity, a nie anonymity alebo abstrakcie, sa zdá byť jedinou verziou, ktorá ponúka skutočne definitívne víťazstvo osobnej nesmrteľnosti nad našim stavom smrteľníkov.“ (FERRY, Luc. *A Brief History of Thought*. New York: HarperCollins, 2011, Kindle edition, s. 90) To je na ateistu celkom dôležité konštatovanie, nie?

Pre Pavla teda naša nebeská vlasť zahŕňa zaslúbenie vzkriesenia a večného života v úplne novej existencii, ktorú si teraz sotva dokážeme predstaviť.

- Prečo je zaslúbenie večného života také dôležité pre všetko, v čo veríme? Čo také by nám tento svet mohol ponúknuť, aby to stálo za to, aby sme sa vzdali toho, čo nám ponúka Kristus?

APLIKÁCIA

„USTAVIČNE SA RADUJTE V PÁNOVI“

⁴Ustavične sa radujte v Pánovi. Opakujem: Radujte sa! ⁵Vaša miernosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko! ⁶Pre nič nebudte ustarostení, ale vo všetkom s vdakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo svojich modlitbách a prosbách. ⁷A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. (Fil 4,4–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako môžeme podľa úvodného textu (Fil 4,4–7) prežívať „pokoj Boží“?

Po opätovnej zmienke o potrebe jednoty (Fil 4,1–3) Pavol prechádza k ďalšej téme: radovaniu sa v Pánovi (Fil 4,4–7).

Až príliš často sa znepokojujeme pre niečo, čo sa napokon vôbec nestane alebo prejde rovnako rýchlo, ako sa objavilo. Ježiš opakovane zdôrazňoval, že nemáme byť „ustarostení“ (pozri Mat 6,25–34; 10,19) a Peter nám pripomína, že všetky svoje starosti a úzkosti môžeme zložiť na Pána, „lebo on sa o vás stará“ (1Pet 5,7). Neustále rastúce problémy na celom svete by nás mali viesť k čoraz väčšej nádeji, že Pánov príchod je naozaj blízko (porovnaj Mat 24,33; Luk 21,28; Jak 5,8).

Prostriedkom proti každej úzkosti a každému trápeniu je modlitba viery (Fil 4,6.7). Písmo ukazuje, že máme veriť a konať tak, akoby naša modlitba bola vypočutá ešte predtým, ako uvidíme jej naplnenie. Máme sa totiž modliť „s vdakou“ (Fil 4,6). K modlitbám Pavol pridáva aj slovo „prosba“ (grécky: *deésis*), ktoré signalizuje vyhrotený čas a stav naliehavosti (pozri napríklad Luk 1,13; Fil 1,19; 1Tim 5,5; Jak 5,16). Hoci naše modlitby sú stále len „prosbami“, môžeme mať istotu, že naše prosby boli prijaté, pokiaľ prosíme „podľa jeho vôle“ (1Ján 5,14). Potom môžeme odpočívať a prežívať pokoj s istotou, že všetky naše prosby sú v Božích rukách.

Ako nasledujúce pasáže rozširujú tvoje pochopenie podstaty Božieho pokoja? Ž 29,11; Iz 9,6; Luk 2,14; Ján 14,27; 1Kor. 14,33

Boží pokoj je niečo, čo svet nikdy nemôže dať, pretože Boží pokoj pochádza z istoty, že máme dar večného života prostredníctvom Ježiša, nášho Spasiteľa (Rim 5,1; 6,23). Tento pokoj ovplyvňuje každý aspekt života a „prevyšuje každý rozum“ (Fil 4,7). Nedá sa teda pochopiť uvažovaním, myslou, ako na to poukazuje použité grécke slovo *nús* („mysel“, „rozum“).

APLIKÁCIA ■ Ako by si niekomu vysvetlil, čo znamená prežívať „pokoj Boží“?

MYSEĽ UPRENÁ NA...

⁸Napokon, bratia, upriamte svoju myseľ na všetko, čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné, to, čo je cnostné a chvályhodné. ⁹Robte to, čo ste sa naučili, čo ste prijali, počuli a videli na mne. A Boh pokoja bude s vami. (Fil 4,8,9)

Pokoje, „ktorý prevyšuje každý rozum“, podľa Pavla „uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi“ (Fil 4,7). Náš vnútorný život potrebuje ochranu. Je zaujímavé, že Fil 4,7 používa v súvislosti s Božím pokojom vojenskú metaforu. Grécke sloveso (*frureó*) sa používa na opis posádky vojakov strážiacich mesto pred útokom (2Kor 11,32; porovnaj Sk 9,24).

Ďalším veľmi dôležitým aspektom vnútorného pokoja je život v súlade s Božou vôľou. „Tí, čo milujú tvoj zákon, majú hojnosť pokoja, nemajú sa o čo potknúť.“ (Ž 119,165)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Na aké konkrétne konanie Pavol vyzýva v úvodných veršoch (Fil 4,8,9)?

Pavol uvádza Fil 4,8 slovom „napokon“ a zoznamom šiestich cností („čo je pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné“), po ktorých nasleduje vyjadrenie ich podstaty („cnostné a chvályhodné“) a povzbudenie napodobňovať Pavlov príklad. Táto záverečná výzva dobre zapadá do grécko-rímskeho prostredia Filíp, v ktorom sa dával dôraz práve na cnosti a vzory. Je však zaujímavé, že Pavol sa zameriava na biblické cnosti. Vynecháva totiž štyri hlavné grécke cnosti (rozvážnosť, spravodlivosť, zdržanlivosť a odvaha).

Pravda (pravdivosť) – nie náhodou sa zoznam začína základnou biblickou cnosťou. Pravdu zdôrazňuje nielen Ježiš (ved' napokon, On sám je „pravda“; Ján 14,6; pozri aj Luk 4,25; Ján 8,45.46; 16,7), ale aj celá Nová zmluva (pozri napríklad Sk 26,25; Rim 1,18; 1Kor 13,6; 2Kor 4,2; Ef 4,15; 1Tim 3,15; Jak 1,18; 1Pet 1,22; 1Ján 2,21).

Čestnosť – grécke slovo označuje osobnú cnosť (porovnaj jeho ďalšie použitia v 1Tim 3,8.11 a Tít 2,2).

Spravodlivosť – táto cnosť je definovaná Božím spravodlivým charakterom (porovnaj Fil 1,7).

Čistota – ide o mravnú čistotu, teda spôsob myslenia a konania plynúceho z Božej ospravedlňujúcej spravodlivosti prijatej vierou (pozri 1Ján 3,3).

Láskyhodnosť – (*prosilés*) všetko, čo vedie k láske a povznáša, vrátane estetickej krásy, ktorú možno vidieť v Božom stvorení.

Úctyhodnosť – všetko, čo má dobrú povesť.

Aby sa niekto z predchádzajúcich cností nepripisoval nesprávny, pohanský význam, Pavol ich opisuje ako všetko „cnostné a chvályhodné“ (Fil 4,8). Práve v tomto zmysle máme uvažovať o nebeských cnostiach. Potom, aby odstránil všetky pochybnosti a možné nedorozumenia, Pavol čitateľov vyzýva, aby konali podľa toho, čo sa naučili, prijali, počuli a videli na jeho vlastnom príklade (Fil 4,9).

- Aké myšlienky najčastejšie naplňujú tvoju myseľ? Ako by sa mohol zmeniť spôsob tvojho prežívania „pokoja Božieho“, keby si sa sústredil na to, čo je „pravdivé, čestné, spravodlivé, čisté, láskyhodné a úctyhodné“?

APLIKÁCIA

KLÚČE K SPOKOJNOSTI

¹⁰Veľmi som sa zaradoval v Pánovi, že sa už zasa raz rozvinula vaša starostlivosť o mňa. Pravda, aj predtým ste na to mysleli, ale nemali ste príležitosť. ¹¹Nehovorím to preto, že by som mal nedostatok. Lebo ja som sa naučil vystačiť s tým, čo mám. ¹²Viem sa aj uskrmniť a viem žiť i v hojnosti. Vo všetkom a do všetkého som zasvätený: byť sýty aj hladovať, mať hojnosť aj trieť núdzu. ¹³Všetko môžem v Kristovi, ktorý ma posilňuje. ... ¹⁹Môj Boh vám splní každú vašu potrebu podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša. (Fil 4,10–13.19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo je podľa Pavla kľúčové pre prežívanie spokojného a šťastného života (Fil 4,10–13.19)?

Keď nastane hraničná situácia (hlad, choroba, zranenie alebo strata), človek začne premýšľať o veciach, na ktorých skutočne záleží, a zaoberať sa pozhŕňaniami, ktoré sa zvyčajne berú ako samozrejmosť. Keď „trieme núdzu“ (Fil 4,12), vtedy sa naplno prejaví hodnota viery.

Naopak, keď máme „hojnosť“, mali by sme si vždy uvedomovať, že o ňu môžeme veľmi rýchlo prísť (pozri Prísl 23,5). Ako nám pripomínajú Jób aj Pavol, nič sme si na svet nepriniesli, keď sme sa narodili, a nič si so sebou nevezmeme ani do hrobu (Jób 1,21; 1Tim 6,7).

Všimnime si nasledujúce biblické zaslúbenia:

„Hospodin je môj pastier, nič mi nechýba.“ (Ž 23,1)

„Váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete.“ (Mat 6,32)

„Naňho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará.“ (1Pet 5,7)

„Môj Boh vám splní každú vašu potrebu podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša.“ (Fil 4,19)

A najúžasnejšie zo všetkých: „Všetko môžem v Kristovi, ktorý ma posilňuje.“ (Fil 4,13) Možno nikto z nás nedokáže úplne pochopiť, čo znamená ono „všetko“. Určite, ako pri každej žiadosti o Božiu pomoc a silu, musíme prosiť podľa Jeho vôle. Mnohokrát však zabúdame prosiť o veci, o ktorých vieme, že sú v súlade s Jeho vôľou. Preto Jakub vo svojom liste pripomína: „Nič nemáte, lebo neprosíte.“ (Jak 4,2)

Tu je niekoľko vecí, o ktoré môžeme s dôverou žiadať, pretože vieme, že sú v súlade s Božou vôľou:

- Spása pre milovaného človeka alebo priateľa (1Tim 2,3.4)
- Odvaha zdieľať našu vieru (Zj 22,17)
- Odpustenie, keď vyznáme a opustíme hriech (1Ján 1,9)
- Sila poslúchať Božie prikázania (Heb 13,20.21)
- Láska k tým, ktorí nás nenávidia a zle s nami zaobchádzajú (Mat 5,44)
- Múdrosť pre náročné situácie (Jak 1,5)
- Pochopenie pravdy v Božom slove (Ján 8,32)

APLIKÁCIA

- Ako sa vyrovnávaš s tým, že hoci si sa modlil za určité skutočnosti, tie nenastali, alebo sa už ani neuskutočnia?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Len tí, ktorí sú ochotní stále prijímať novú milosť, budú mať do statok sily nielen pre každodennú vlastnú potrebu, ale aj na to, aby ju mohli úspešne použiť v službe bližným. Nečakajú na nejaký príhodný čas, keď ich mimoriadny dar duchovnej moci zázračne uschopní získať ľudí, ale denne sa odovzdávajú Bohu, aby ich použil ako nástroj pri uskutočňovaní svojich zámerov. Denne užitekujú príležitosti slúžiť, ktoré sa im naskytnú v najbližšom okolí. Denne svedčia o Majstrovi, nech je to kdekoľvek, či v malom prostredí vlastnej rodiny, alebo pri verejnej činnosti. Posvätený pracovník nachádza veľkú útechu v tom, že Kristus za svojho pozemského života denno-denne prosil svojho Otca o nový dar potrebnej milosti. Po takom spoločenstve s Bohom mohol posilňovať a žehnať iných. ... Každý pracovník, ktorý nasleduje Kristov príklad, bude pripravený prijať a použiť moc, ktorú Boh slúbil svojej cirkvi, aby úroda zeme dozrela pre žatvu.“ (AA 56; PN 32)

„Boh pozná naše potreby a stará sa o ne. Hospodin má pre svoje deti pokladnicu zásob a môže im dať, čo potrebujú, nech sa deje čokoľvek. Prečo mu teda nedôverujeme? On dal svojim deťom vzácne zaslúbenia pod podmienkou vernej poslušnosti Jeho prikázaniám. Niet bremena, ktoré by nemohol odstrániť, žiadnej temnoty, ktorú by nemohol rozptýliť, žiadnej slabosti, ktorú by nemohol premeniť na moc, žiadnych obáv, ktoré by nemohol upokojiť, žiadnej vhodnej túžby, ktorú by nemohol viesť a ospravedlniť. Nemáme sa pozerieť na seba. Čím viac sa zaoberáme vlastnými nedokonalosťami, tým menej sily budeme mať na ich prekonanie.“ (TMK 224)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Spomeňte si na niektoré z vašich najjasnejších príkladov vypočutej modlitby. Ako vám pomohli zažiť „pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum“? A čo tie modlitby, ktoré neboli vypočuté? Ako môžete aj napriek tomu zažiť zaslúbený pokoj?
2. Pokúste sa v kontexte Fil 4,8 uvažovať nad tým, čo naplňa vaše myšlienky? Ako spôsob vášho uvažovania posilňuje vašu vieru a vaše krácanie s Bohom?
3. Diskutujte o poslednom citáte (TMK 224). Aké sú dôsledky výroku „Čím viac sa zaoberáme vlastnými nedokonalosťami, tým menej sily budeme mať na ich prekonanie“? Čo je teda kľúčom k prekonaniu našich nedokonalostí?